

Welkom in Krakau

AANKOMST IN KRAKAU	5
WAT U NIET MAG MISSEN	6
HOOGTEPUNTEN VAN MICHELIN	8
KRAKAU IN 3 DAGEN	10

De Ulica Floriańska loopt naar de Onze-Lieve-Vrouwekerk. © H. T. Kaiser/age fotostock

AANKOMST IN KRAKAU

Met het vliegtuig

De internationale luchthaven Johannes Paulus II Krakau-Balice

(Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków-Balice) ligt 11 km ten westen van Krakau.

☎ 12 295 58 00 (dag en nacht) - www.krakowairport.pl

Er rijden gratis pendelbussen tussen de terminals T1 (internationale vluchten) en T2 (binnenlandse vluchten).

VAN DE LUCHTHAVEN NAAR HET CENTRUM

Met de trein – Dit gaat het snelst (20 min.). Vertrek aan T1, aankomst

op het centraal station Kraków Główny (ten noordoosten van de oude stad, 5 min. lopen van de Rynek). Vertrek elke 30 min., van ca. 5.15 u tot 24.00 u. Koop een kaartje in de trein (bij de conducteur) of bij de automaten in T1 (niveau 0). Prijs: 9 PLN.

Opgelet: wegens werkzaamheden op de lijn rijden sommige treinen niet meer rechtstreeks naar het centrum. Informeer vooraf.

Met de bus – Neem bus **252** (richting Dworzec Główny Wschód). Vertrek vanaf T1. 2 bussen/uur, 4.30-22.30 u (de rit duurt 35 min.). Of neem bus **208** (richting Dworzec Główny Wschód). Vertrek vanaf T2. 1 bus/uur, 5.11-22.53 u.

Er rijdt ook een nachtbus: bus **902** (richting Dworzec Główny Wschód). Vertrek vanaf T1.

Prijs: 4 PLN. Koop een kaartje aan de automaten in T1. Voor een bezoek aan Stare Miasto (de oude stad) of Kazimierz stapt u het beste uit bij halte Plac Inwalidów of Nowy Kleparz, waar u de **tram** kunt nemen (🚶 achterzijde vouwkaart).

Met de taxi – Krakow Airport Taxi is de officiële taximaatschappij van de luchthaven. Er zijn taxistandplaatsen bij T1 en T2. Reserveren kan online via de website van de luchthaven of telefonisch via ☎ 668 307 307 (6.00-22.00 u).

Prijs: 70-100 PLN. U kunt betalen met een betaalkaart.

OPENBAAR VERVOER

De trams en bussen rijden van 5.00-23.00 u.

Voor meer informatie: www.mpk.krakow.pl.

Prijs: enkeltje (in Krakau): 3,80 PLN. Kaartjes voor onbepert gebruik: 20 min. (2,80 PLN), 40 min. (3,80 PLN), 1 uur (5 PLN), 1½ uur (6 PLN), 24 uur (15 PLN), 48 uur (24 PLN) en 72 uur (36 PLN).

Krakow Tourist Card (Kakowska Karta Turystyczna): www.krakowcard.com - voor 2 dagen 100 PLN, voor 3 dagen 120 PLN. Met deze kaart kunt u gratis gebruikmaken van bussen en trams en u hebt gratis toegang tot veertig musea.

WAT U NIET MAG MISSEN

1

De Wawelheuvel★★★
Vouwkaart C-D6 - 📍 blz. 61

2

De Rynek★★★
Vouwkaart D4 - 📍 blz. 30

3

De Onze-Lieve-Vrouwekerk★★★
Vouwkaart D4 - 📍 blz. 30

4

Ulica Kanonicza★★★
Vouwkaart D5 - 📍 blz. 58

5

De zoutmijn van Wieliczka★★★

📍 blz. 94

6

Auschwitz★★★

📍 blz. 97

7

Kazimierz★★

Voukaart DF6-7 - 📍 blz. 71

8

De Schindlerfabriek★★

Voukaart G7-8 - 📍 blz. 81

HOOGTEPUNTEN VAN MICHELIN

♥ **Bewonder een interieur in de stijl van Jong Polen.** De Franciscanenbasiliek is vooral bijzonder door haar interieur, het werk van twee vertegenwoordigers van de beweging Jong Polen, namelijk Stanisław Wyspiański en Józef Mehoffer. Hun bloemenversieringen en kleurrijke glas-in-loodramen vertonen een unieke stijl, die het midden houdt tussen Jugendstil en secession. 📍 blz. 51.

♥ **Bewonder een van de grootste klokken ter wereld.** De Sigismundklok

De Sigismundklok in de Wawelkathedraal is de grootste klok van Polen.

♥ **Keer terug in de tijd.** Een tramrit van een halfuur brengt u naar Nowa Huta, een stad naar Russisch model. De stad werd tot in detail uitgewerkt om ervoor te zorgen dat de proletariërs er een goed leven konden leiden. De stad werd ook zo ontworpen dat eventuele vijanden er gemakkelijk zouden verdwalen! 📍 blz. 90.

in de gelijknamige toren van de Wawelkathedraal heeft een diameter van 2,60 m en weegt 11 ton. Ze is de op één na grootste klok ter wereld. 📍 blz. 62.

♥ **Woon een jazzconcert bij.** Het aanbod is bijzonder groot, want in Krakau is jazz heel populair. Een van de bekendste 'kelders' waar dergelijke optredens plaatsvinden, is U Muniaka van saxofonist Janusz Muniak. 📍 blz. 118.

♥ **Geniet van een mooi uitzicht op de Onze-Lieve-Vrouwekerk.** Bezoek het café boven in de Galerij voor 19de-eeuwse Poolse schilderkunst waar u geniet van een weids uitzicht op de Onze-Lieve-Vrouwekerk en de Rynek. 📍 blz. 38.

♥ **Neem een kijkje onder de Rynek.** 'De Rynek ondergronds' is een tentoonstelling over de archeologische opgravingen die begin jaren tweedui-zend onder de Grote Markt werden uitgevoerd. 📍 blz. 38.

De Kerk van de Moeder Gods, Koningin van Polen in de wijk Nowa Huta werd in 1969 gebouwd, erg tegen de zin van het toenmalige communistische regime.

♥ **Maak een wandeling over de schaduwrijke Planty.** Deze promenade vervangt de voormalige stadsmuren die ooit de oude stad omgaven. De groene strook is bezaaid met banken, fonteinen, beelden en herdenkings tekens. Een populaire jog- en wandelplek. 📍 blz. 42.

♥ **Treed in het voetspoor van Copernicus.** Bezoek het Collegium Maius, een van de oudste universiteiten van Europa (1340), die al veel bekende leerlingen verwelkomde. 📍 blz. 49.

♥ **Bewonder Cecilia Gallerani.** Krakau is een van de zes trotse steden die een schilderij van Leonardo da Vinci bezit. *De Dame met de Hermelijn* is het pronkstuk van het Museum van de

prinsen Czartoryski (nu tijdelijk te zien in het Nationaal museum van Krakau). 📍 blz. 43.

♥ **Verlekker ... en verwen uzelf bij Wedel.** Die naam staat synoniem voor Poolse chocolade van goede kwaliteit. E. Wedel verwerft fijnproevers al sinds 1851. 📍 blz. 109.

♥ **Maak een reis door de tijd.** Dwaal rond door de straten van Kazimierz, een van de weinige Joodse wijken in Polen die bewaard zijn gebleven. Het is een levendige wijk met synagogen, kerkhoven, klezmerconcerten en typisch Joodse restaurants, maar ook de avonden en nachten kunt u er doorbrengen in trendy zaken. 📍 blz. 71.

KRAKAU IN 3 DAGEN

De eerste dag

► Ochtend

Begin uw bezoek op de **Rynek★★★** (blz. 30) in de oude stad. Klim naar de overblijfselen van de ommuring en bewonder de **Barbacane★** (blz. 42) en de Sint-Florianuspoort. Werp een blik op de stalletjes in de **Lakenhal★** (blz. 36), hier vindt u mogelijk leuke souvenirs. Bezoek de **Onze-Lieve-Vrouwekerk★★★** (blz. 30), bij voorkeur om 11.50 u als het altaar van Veit Stoss wordt geopend.

► Lunchtijd

Neem bij mooi weer plaats op een terras op de Rynek en geniet van het uitzicht en de sfeer! Ook in de omliggende straten vindt u veel goede adressen.

► Na de middag

Afhankelijk van uw interesses en uw energie kunt u de boeiende tentoonstelling '**De Rynek ondergronds★★**' (blz. 38) of de mooie, maar minder interessante **Galerij voor 19de-eeuwse Poolse schilderkunst★** (blz. 38) bezoeken. Kom daarna weer op krachten op het terras van het café van deze galerij (ook toegankelijk zonder toegangskaartje) voor een mooi uitzicht op het plein. Of bezoek het **Collegium Maius★★** (blz. 49), een van de oudste universiteiten van Europa.

► Avond

Tijd voor een concert! Kies voor klassieke muziek in de **opera** (blz. 118) of de **Filharmonia Krakowska** (blz. 119) of voor jazz in een van de vele kelders.

De tweede dag

► Ochtend

Volg de **Ulica Grodzka★** (blz. 55), ooit deel van de Koningsroute naar Wawel, en bewonder de vele kerken. Loop zeker binnen in de **Franciscanenbasiliek★★** (blz. 51) met de prachtige glas-in-loodramen en volg dan de mooie **Ulica Kanonicza★★★** (blz. 58) naar de **Wawelheuvel★★★** (blz. 61). U kunt er de kathedraal, het kasteel en enkele musea bezoeken, maar houd er rekening mee dat niet alle tentoonstellingen permanent geopend zijn.

► Lunchtijd

Kies voor de lunch voor een hapje uit de hand in Wawel of kies voor een late lunch in Kazimierz, bijvoorbeeld bij een van de foodtrucks daar (blz. 106).

► Na de middag

Verken **Kazimierz★★** (blz. 71), de voormalige Joodse wijk met de smalle straatjes, de synagogen, de kerkhoven, het boeiende Joods museum van

EEN DAGJE LANGER BLIJVEN

*Bezoek op eigen houtje of met een georganiseerde excursie het concentratie- en uitroeiingskamp **Auschwitz-Birkenau★★★** (blz. 97) op 60 km van Krakau. Deze plek is tegelijkertijd herdenkingsplaats en museum, en absoluut een bezoek waard.*

De Rynek of Grote Markt, startpunt van een koetsrit door de stad

Galië, het mooie Wolnicaplein en het Nowyplein ('Nieuwe plein'), dat wordt omringd door gezellige cafés.

► Avond

Breng de avond in deze wijk door en proef er Joodse specialiteiten uit Midden-Europa terwijl u luistert naar klezmermuziek.

De derde dag

► Ochtend

Steek de Wisła over naar de wijk **Podgórze**★ (blz. 80), die volop in ontwikkeling is. Hier liggen de **fabriek van Oskar Schindler**★★ en het getto dat de Duitsers er in 1941 inrichtten. Bezoek het **MOCAK**★★ (blz. 82), een schitterend museum voor hedendaagse kunst, en de tentoonstelling van het Historisch Museum van Krakau over de Tweede Wereldoorlog (blz. 81).

► Lunchtijd

Lunch in het **MOCAK** of in een van de restaurants in deze buurt.

► Na de middag

Neem de tram naar de **zoutmijn van Wieliczka**★★★ (blz. 94) of **Nowa Huta**★ (blz. 90), een stad die ontstond uit de communistische utopie. Of wandel langs de Planty om het deel van Krakau ten westen van de oude stad te verkennen, met het **Nationaal Museum**★ en **De Dame met de Hermelijn**★★★ (blz. 83), het **Atelier en Museum voor Glasraamkunst**★ (blz. 84), het **Europeum**★ (blz. 84) en het **Huis van Józef Mehoffer**★ (blz. 84).

► Avond

Wag u aan Poolse specialiteiten. Wie Krakau bezoekt, moet minstens eenmaal *pierogi* proeven!

DE REIS VOORBEREIDEN

Formaliteiten

Identiteitspapieren – Alle onderdanen van een lidstaat van de Europese Unie moeten in het bezit zijn van een geldige identiteitskaart of paspoort. Minderjarigen die alleen reizen, moeten een geldig paspoort kunnen tonen, of een identiteitskaart met een toestemming van de ouders (verkrijgbaar in het gemeentehuis of op het politiebureau).

Visa – Inwoners van de Europese Unie hebben geen visum nodig.

Douane – Het is verboden rauw of ambachtelijk bereid vlees, zuivelproducten, bloemen of potplanten en exotische dieren in Polen in te voeren. Ook drugs, wapens en gevaarlijke stoffen zijn uiteraard niet toegestaan.

Geldzaken

De Poolse munteenheid is de **złoty** (wat 'verguld' betekent). De lokale afkorting is **Zł**, de internationale **PLN**.

Een złoty is verdeeld in 100 groszy. Er zijn biljetten van 10, 20, 50, 100 en 200 złoty en muntstukken van 1, 2, 5, 10, 20, 50 groszy en 1, 2, 5 złoty. Het kan handig zijn wat kleingeld en kleine bankbiljetten mee te nemen. Soms wordt ook de euro aanvaard. In februari 2020 was de wisselkoers ongeveer 4,25 PLN voor een euro.

☎ 'Banken', blz. 16.

☎ *In geval van verlies of diefstal van uw betaalkaart, zie het kader 'Noodnummers', blz. 17.*

Met het vliegtuig

☎ 'Aankomst in Krakau', blz. 5. Een rechtstreekse vlucht naar Krakau duurt ongeveer 2 uur, met overstap bent u al snel tot 4 uur onderweg.

LOT

De Poolse luchtvaartmaatschappij biedt vluchten vanuit Brussel en Amsterdam aan met overstap in Warschau.

Voor meer informatie: www.lot.com

Zaventem – ☎ 02 200 75 91.

Schiphol – ☎ 020 201 39 17.

GEWONE

LUCHTVAARTMAATSCHAPPIJEN

Brussels Airlines – Rechtstreekse vluchten vanuit Brussel naar Krakau, of met overstap in Frankfurt of München. ☎ 0900 51 600 (vanuit België) - www.brusselsairlines.com

KLM – Rechtstreekse vluchten vanuit Amsterdam naar Krakau. ☎ 020 474 77 47 - www.klm.com

GOEDKOPE VLUCHTEN

Deze reisagentschappen vergelijken de tarieven van luchtvaartmaatschappijen. Sommige bieden ook hotels aan:

Govolo – www.govolo.nl

Skyscanner – www.skyscanner.nl

Vliegwinkel.nl – www.vliegwinkel.nl

Connections – www.connections.be

Airstop – www.airstop.be

Vliegtickets.com – www.vliegtickets.com

EasyJet en Transavia bieden geregeld vluchten naar Krakau aan voor interessante prijzen:

EasyJet – Vluchten vanuit Amsterdam naar Krakau, met overstap in Londen.
www.easyjet.com

Ryanair – Rechtstreekse vluchten vanuit Charleroi en Eindhoven naar Krakau.
www.ryanair.com

Wizz Air – Rechtstreekse vluchten vanuit Eindhoven naar Katowice (ca. 80 km ten westen van Krakau - www.katowice-airport.com).
www.wizzair.com

Seizoenen

Zomer – Warm en zonnig, met een gemiddelde dagtemperatuur van 25 °C die soms kan oplopen tot boven de 30 °C, met weinig wind.

Winter – Koud en droog. Dit is een interessant seizoen voor cultureel toerisme, omdat de steden er door de sneeuw hun eigen charme hebben. Vergeet niet u warm te kleden: de temperatuur schommelt rond het vriespunt, behalve in januari en februari, de koudste maanden van het jaar, met een gemiddelde temperatuur van enkele graden onder nul.

Lente en herfst – Dit zijn de aange naamste seizoenen: het klimaat is zacht, de dagen zijn vrij lang en de toeristische drukte valt mee, behalve in mei: deze maand telt het meeste feestdagen, ook in Polen.

Toeristische informatie

TOERISTENBUREAUS

Pools Informatiebureau voor Toerisme in Amsterdam – Jan Luijkenstraat 12 - 1071 CM Amsterdam - ☎ 020 620 93 9 - www.polen.travel/nl

Pools Informatiebureau voor Toerisme in Brussel – *Renaissancelaan 20 - 1000 Brussel* - ☎ 02 740 06 20 - www.polen.travel/nl-be

WEBSITES

De meeste websites zijn in het Engels, maar de websites van de hierboven vermelde toeristenbureaus zijn uitstekende bronnen van informatie in het Nederlands.

www.inyourpocket.com – *Kraków in your pocket*. Toeristische en praktische informatie van plaatselijke inwoners in het Engels.

www.thevisitor.pl – Website met toeristische informatie over verschillende Poolse steden, waaronder Krakau.

www.cracowonline.com – Website met toeristische en praktische informatie (in het Nederlands) over het weer, reisadvies... Ook beschikbaar voor smartphones.

krakow.travel – Toeristische, culturele en praktische informatie. Ook in het Engels.

karnet.krakow.pl – Op deze website vindt u een overzicht van de culturele evenementen die plaatsvinden in de stad tijdens uw verblijf.

www.krakow.pl – Officiële website van de stad Krakau, met veel toeristische en praktische informatie en een overzicht van de evenementen.

Algemene website over Polen – www.olskanova.com; polska.pl

Website over de geschiedenis en het erfgoed van de Joden – sztetl.org.pl; www.jewishkrakow.net

PRAKTISCHE INFO

Banken

Pinautomaten zijn vrijwel overal in de oude stad te vinden. De meeste bieden meertalige instructies.

Op de website van de Poolse Nationale Bank (www.nbp.pl) kunt u dagelijks de wisselkoers vinden.

Overal in de oude stad zijn er **kantor** (wisselkantoren), die nagenoeg allemaal dezelfde tarieven hanteren. Ze wisselen alleen contant geld, geen travellercheques.

Travellercheques bieden garantie tegen diefstal, maar ze zijn niet altijd zo makkelijk in te wisselen. Bovendien worden fikse commissies gerekend.

De beste plek om travellercheques te wisselen blijft de **Pekao-bank** (Rynek Główny 31 - ma.-vr. 8.00-18.00 u, za. 9.00-14.00 u), die een bescheiden commissie rekent.

🔒 *In geval van verlies of diefstal van uw betaalkaart, zie het kader 'Noodnummers' hiernaast.*

🔒 *'Geldzaken', blz. 14.*

Budget

Voor een verblijf in Polen hoeft u niet diep in de buidel te tasten.

Prijzen voor een **tweepersoonskamer** met goed comfort liggen tussen de 250 en 350 PLN per nacht, en tussen 130 en 205 PLN in wat minder grote hotels of andere slaapplegheden.

De prijzen voor een **maaltijd** in een restaurant zijn uiteraard afhankelijk van het soort restaurant en de kwaliteit.

Een volledige maaltijd kost doorgaans 20 tot 80 PLN.

Consulaten

Belgisch consulaat – Ul. Marii Grzegorzewskiej 33A - ☎ 48 790 715 002 - *alleen op afspraak.*

Nederlands consulaat – Aleja 3 Maja 9 - ☎ 48 883 357 929.

Douane

U mag alcohol en rookwaren mee terug naar huis nemen: 10 l sterkedrank, 90 l wijn, 110 l bier en 200 sigaretten. Het is verboden antiek en kunstwerken van voor 1945 uit te voeren. U kunt de btw terugvorderen als uw aankopen duurder waren dan 200 PLN en u die goederen kocht in taxfreesops. Zulke winkels overhandigen u daartoe een aankoopcertificaat op naam dat drie maanden geldig blijft.

Elektriciteit

Het stroomnet in deze regio levert 220 volt wisselstroom zoals elders in continentaal Europa.

Feestdagen

1 jan. – Nieuwjaar.

Maart/april – Pasen en paasmaandag.

1 mei – Dag van de Arbeid.

3 mei – Dag van de Constitutie.

2de donderdag na

Pinksteren – Sacramentsdag.

15 auger. – Maria-Hemelvaart.

1 nov. – Allerheiligen.

11 nov. – Bevrijdingsdag.

25 en 26 dec. – Kerstmis en tweede kerstdag.

Deze feestdagen worden in het hele land gevierd.

Fietsen

De stad heeft een gratis fietsverhuurdienst: **Wavelo** (en.wavelo.pl).

U registreert zich online of aan een zuil met een creditcard. De eerste 20 min. zijn gratis (daarna 2 PLN/1 uur, 3 PLN/2 uur). Verschillende verhuurpunten, zoals Plac Wszystkich Świątych in de oude stad.

FIETSVERRUUR

Bike rental – Ul. św. Anny 4 - ☎ 509 267 733 - www.krkbikerental.pl

Cruising Kraków – Ul. Basztowa 17 - ☎ 12 265 81 05 - www.cruisingkrakow.com

Reken op ongeveer 10 PLN/uur en 45 PLN/dag voor de huur van een fiets. De fietsverhuurders bieden vaak ook rondritten door de stad aan. Informeer ernaar.

Attentie! Let op voor de **trams** als u door de stad fietst: zij hebben voorrang en de tramsporen zijn echte valkuilen voor fietswielen.

Foaien

In restaurants en bars is een fooi van 10 procent gangbaar.

Internet

De internetcafés zijn haast uit het straatbeeld verdwenen. De meeste hotels en andere locaties (cafés, musea...) beschikken inmiddels over wifi.

Kortingkaarten

Internationale studentenkaart

(ISIC) – www.isic.org. Met de internationale studentenkaart ISIC genieten studenten tal van kortingen en voordelen.

Krakow Tourist Card (*Krakowska Karta Turystyczna*) – www.krakowcard.com - 100 PLN/2 dagen, 120 PLN/3 dagen.

Deze kaart geeft gratis toegang tot veertig musea en bezienswaardigheden, u maakt gratis gebruik van het openbaar vervoer op het netwerk

NOODNUMMERS

Europees alarmnummer – ☎ 112

Politie – ☎ 997 en 112 (met een mobiele telefoon)

Politiekantoor – Rynek Główny 29 - ☎ 12 615 73 17 (dag en nacht)

Brandweer – ☎ 998

Medische noodgevallen – ☎ 999 en 112 (met een mobiele telefoon)

Apotheek met wachtdienst:
Apteka – Ul. Kalwaryjska 94 - ☎ 12 656 18 50

Verlies van bankpas –
Belgische reizigers - alle bankpassen: ☎ +32 70 344 344
Nederlandse reizigers - alle bankpassen: ☎ +31 88 3855 372 (Bankpassen Meldcentrale)

Nummers voor buitenlanders die in Polen verblijven: ☎ 22 278 77 77 of 608 599 999 (met een mobiele telefoon) - dag., behalve feestdagen, 8.00-18.00 u (juni-sept. tot 20.00 u). In het Engels, Duits en Spaans.

DE RYNEK ★★★

(Grote Markt)

Een bezoek aan Krakau begint steevast met de Grote Markt, Rynek Główny, het hart van de stad dat bezoekers als een magneet steeds weer naar zich toe trekt. De Rynek, al in de middeleeuwen de kern van het religieuze, economische en politieke leven van Krakau, is nog steeds het toeristische zenuwcentrum van de stad. Het vierhoekige plein met zijden van 200 m, goed voor een oppervlakte van 4 ha, is een zeldzaam voorbeeld van originele middeleeuwse stadsaanleg en dateert van 1257, toen de stad privileges kreeg van koning Boleslaw V de Kuise.

► **Bereikbaarheid:** midden in de oude stad.

Detailkaart van de wijk blz. 36-37. Uitneembare vouwkaart D4.

► **Aanrader:** in plaats van de Rynek in één keer af te schuimen, waarom er niet halt houden elke keer dat uw verkenning van de stad u er weer naartoe leidt? Zo kunt u haar schatten stap voor stap ontdekken.

📍 *'De beste adressen', blz. 104, 109, 113 en 122.*

30

Onze-Lieve-Vrouwekerk ★★★

(Kościół Mariacki)

Het schip is gratis voor kerkgangers. Koor (betalend) toegankelijk via de Plac Mariacki (aan de rechterzijde) - www.mariacki.com - ma.-za. 11.30-17.45 u (laatste do. van de maand tot 16.45 u), zon- en feestd. 14.00-17.45 u - 10 PLN; gratis met de Krakow Card - orgelfestival in nov.; programma op de website. De trotse gevel van deze belangrijkste parochiekerk van Krakau verrijst schuin op de noordoosthoek van de Rynek. Deze kerk is gewijd aan Maria-Tenhemelopneming en is de derde die onder deze naam op deze plaats is gebouwd. Ze werd van 1355 tot 1408 in gotische stijl herbouwd en belichaamt de almacht van de burgerij van Krakau die de bouw financierde.

Buitenkant – Voor de sobere gevel staat een **vijfhoekig portaal** uit de late barok (1750-1752) naar een ontwerp van de Italiaanse architect Francesco Placidi. De zijdeuren zijn versierd met bronzen hoofden van de apostelen en de deuren aan de voorkant met hoofden van Poolse heiligen, een werk van Karol Hukan uit 1929. Op de benedenverdieping van de *hejnalica*- of fanfaretoren bevindt zich de **Sint-Antoniuskapel** of de *capella captivorum* (kapel van de misdadigers); hier brachten misdadigers de avond voor hun terechtstelling door met hun biechtvader.

Ertegenover staat de **Kapel van de Zwarte Madonna van Częstochowa** met een kopie (17de eeuw) van de beroemde icoon uit het heiligdom op de Jasna Góra (al beweert een lokale

Aan de Grote Markt staat de sobere Onze-Lieve-Vrouwekerk met haar twee ongelijke torens.

legende dat het om het origineel gaat). Over de ongelijke **torens**, de linker van 81 m en de rechter van 69 m, bestaan diverse anekdotes, zoals die van de twee broers die met elkaar wedijverden wie de hoogste toren kon bouwen, wat uitliep op een broedermoord en een abrupte stopzetting van de bouw. De moordenaar, die volgens gebruik werd opgesloten in de Sint-Antoniuskapel, werd de volgende dag meteen terechtgesteld, maar geen enkele architect zou zich ooit nog wagen aan de andere toren waarop de vloek van de misdaad rustte. Het gemeentebestuur zag zich toen genoodzaakt een koepel te plaatsen op de onafgewerkte toren. Als bewijs van het verhaal hangt het moordwapen, een verroest mes, nog altijd in een arcadeboog van de Lakenhal om passanten eraan te herinneren dat misdaad nooit loont. De **klokkentoren** rechts was het belfort van de stad, terwijl de linkertoren een **wachtoren** was, waarop in 1478 een gotische koepel werd geplaatst met zestien torentjes rond een spits. Deze is gevat in een vergulde kroon van 350 kg (in 1666 door een burger gefinancierd) met bovenop een vergulde bal. Aan deze toren is de *hejnał* verbonden, een belangrijke legendarische attractie van Krakau (👁 zie kader hiernaast).

Interieur – Het interieur werd eerst verfraaid in de baroktijd (1753-1754) door Placidi en later (1889-1891) bij restauraties onder leiding van architect Tadeusz Stryjeński, waarbij het oorspronkelijke gotische karakter werd hersteld. De schilder **Jan Matejko**, bijgestaan door zijn jonge leerlingen, **Wyspiański**, **Mehoffer** (👁 blz. 84) en **Dmochowski**, kreeg de opdracht om het

middenschip te voorzien van **schilderingen** (1889-1892) en **gebrandschilderde ramen**, waaronder dat aan de voorgevel naar een ontwerp van Wyspiański.

Koor – Vanuit het donkere schip wordt de blik getrokken naar het koor achterin, waar het hoofdaltaar staat tegen de achtergrond van de weelderige 14de-eeuwse **gotische glas-in-loodramen**★★ en omlijst door schilderijen van Matejko.

Hoofdaltaar of retabel van Veit

Stoss★★★ – *Elke dag om 11.50 u wordt het altaarstuk geopend.* Een reusachtig vijfstuk met beeldhouwwerken van beschilderd en verguld lindehout siert het hoofdaltaar. Dit belangrijkste kunstwerk van de kerk is het meesterwerk van de uit Neurenberg afkomstige beeldhouwer **Veit Stoss** (1438-1533), Wit Stwosz in het Pools. Het enorme kunstwerk, gemaakt tussen 1447 en 1489, is 13 m hoog en 11 m breed en is hiermee een van de grootste in zijn soort. Het is versierd met bijna 200 beelden en overwegend aan het leven van Maria gewijd. Het eerste tafereel laat de Boom van Jesse zien, de stamboom van Maria en Jezus. Het middenstuk bevat het **hoofdthema**, het **Ontslapen van Maria** (zoals in geschriften de laatste slaap van Maria wordt genoemd voorafgaand aan haar hemelvaart). Een wandelende Maria, te midden van apostelen, wordt ondersteund door Jakobus. Hierboven is in een miniatuur de **Tenhemelopneming** afgebeeld met acht engelen die Maria in aanwezigheid van Christus in de hemel opnemen. In de boog van de ronde omlijsting zijn vooral profeten afgebeeld, in de hoeken de kerkvaders. Boven het middenpaneel prijkt

een opengewerkt **baldakijn** met een voorstelling van de **Kroning van Maria** te midden van engelen en de twee beschermheiligen van Polen, de H. Adelbert rechts en de H. Stanislaus links. Op de **zijpanelen** zijn zes vreugden van Maria afgebeeld; het gesloten retabel toont twaalf bas-reliëfs met levendige schilderijen van sleutel-scènes uit Maria's leven.

Door de onzekere situatie aan de vooravond van de Tweede Wereldoorlog werd het altaarstuk in augustus 1939 gedemonteerd en verborgen gehouden in Sandomierz. Het werd echter door de Duitsers gevonden, die deze onschatbare buit meenamen naar de kelders van het kasteel van Neurenberg, waar het aan het einde van de oorlog werd ontdekt. Toen het in 1946 in Krakau terugkwam, werd het opgeslagen in het depot van het koninklijk kasteel van Wawel, waar het pas in 1957 uit werd gehaald om zijn oorspronkelijke plaats in het koor terug te krijgen.

Achter in de rechterzijbeuk staat een natuurgetrouw, aangrijpend laatgotisch (1496) **stenen kruisbeeld**★★, eveneens van de talentvolle Veit Stoss. Het beeld staat in een laat-barokke omlijsting en bevindt de in stervensnod verkerende Christus tegen de achtergrond van een gedreven zilverplaat met een voorstelling van Jeruzalem. In de hoek rechts van het koor verrijst het imposante **ciborium in renaissancestijl**★ (1554) van Giovanni Maria Padovano met een bordje waarop staat dat bezoekers 'vriendelijk wordt verzocht' te knielen. Aan de andere kant van de muur, in de rechterbenedenhoek van het koor, bevindt zich het **grafmonument van de familie Montelupi** (geïnspireerd op werk van Santi Gucci) met koorbanken waarboven borstbeelden van de overledenen in nissen staan. Ertegenover bevindt zich de tombe van de **familie Cellari**. Ook de moeite waard zijn de barokke **preekstoel** en de zijkapellen met een aantal fraaie renaissancecetomben.

HEJNAŁ

Elk uur weerklinkt hoog vanaf de toren van de Onze-Lieve-Vrouwekerk een angst-aan jagende trompetmelodie van vijf noten. Sinds het einde van de 14de eeuw kondigde een wachter daarmee aan dat de stadspoorten open- en dichtgingen. Deze trompetblazer sloeg ook alarm bij brand en vijandelijke aanvallen. Volgens de legende wilde de wachter zijn stadsgenoten waarschuwen voor de oprukkende Tataren, maar werd zijn trompetsignaal abrupt gestopt omdat een pijl zijn keel doorboorde. Ter herinnering hieraan wordt nu nog altijd dit afgebroken signaal geblazen, een gewoonte uit de 16de eeuw die met grote precisie wordt uitgevoerd: het signaal wordt op elk heel uur eerst in westelijke richting geblazen en dan in de overige windrichtingen. Voor deze hejnał kunt u het best voor de Sint-Barbarakerk gaan staan, waar de trompettist van dienst, vaak onder applaus, zijn publiek dankt met een vriendelijke groet. Elke dag om 12 u wordt het signaal, de Hejnał Mariacki, rechtstreeks uitgezonden op de Poolse nationale radio.

Sint-Barbarakerk

(Kościół Św. Barbary)

Mały Rynek 8.

Deze kerk staat tegenover de zuidzijde van de Onze-Lieve-Vrouwekerk en heeft een enkel schip uit de 14de eeuw. De kerk, die in de baroktijd een nieuw interieur kreeg, deed vroeger dienst als kapel voor het kerkhof van de Onze-Lieve-Vrouwekerk dat zich tot 1796 op het pleintje bevond. Speciale aandacht verdienen het barokplafond van Piotr Molitor en een kapel onder het portaal van eind 15de-begin 16de eeuw. Daarin staat een beeldengroep van Jezus met drie biddende apostelen in het hof van Olijven, een werk van een leerling van Veit Stoss.

Aan de kerk grenst het jezuïetenklooster, dat aan de andere kant uitkomt op de rustige **Kleine Markt** (Mały Rynek), de vroegere vleesmarkt.

Mariackiplein

(Plac Mariacki)

Let op de **fontein** met een standbeeld van een bijzonder fotogeniek persoon die De Student wordt genoemd (*Pomnik Żaka*). Het is een kopie die in 1958 door een groep ambachtslui is gemaakt van een van de personages van het beroemde retabel van Veit Stoss in de Onze-Lieve-Vrouwekerk ernaast.

Hyppolitushuis

(Kamienica Hipolitów)

Plac Mariacki 3 - ☎ 12 422 42 19 - www.mhk.pl - april-okt: wo.-zo. 10.00-17.30 u, nov.-maart: wo., vr.-zo. 9.00-16.00 u, do. 12.00-19.00 u - 10 PLN; wo. en met de Krakow Card gratis.

Deze dependance van het Historisch Museum bevindt zich aan de linkerkant van de Onze-Lieve-Vrouwekerk. Het 14de-eeuwse huis is genoemd naar het koopmansgeslacht dat er vanaf 1599 woonde. Later werd het eigendom van de familie Zaleski. Het huis wordt ook wel het Burgerhuis genoemd, omdat er nu een reconstructie is te zien van een burgerinterieur van Krakau. Het huis staat vol oude meubelen en objecten, maar vooral de houten 16de-eeuwse balkons aan de binnenplaats zijn heel beroemd.

Monument ter ere van Adam Mickiewicz

(Pomnik Adama Mickiewicza)

Tegenover de zij-ingang van de Lakenhal staat een monument ter ere van de romantische dichter **Adam Mickiewicz** (1798-1855). Hij werd geboren in het huidige Wit-Rusland en zette bij leven nooit een voet in Krakau. Hij stierf nabij Constantinopel en moest nog 35 jaar wachten voordat zijn stoffelijke resten op 4 juli 1890 werden bijgezet in de crypte van de Wawelkathedraal. Voor de inwoners van Krakau is het monument een geliefkoosd ontmoetingspunt. Het heet in de volksmond 'Pod Adasiem', een verbastering van de koosnaam van de dichter die letterlijk 'onder Adaś' betekent. Het bronzen standbeeld is een werk van de beeldhouwer Teodor Rygier en werd in 1898 onthuld ter gelegenheid van de honderdste geboortedag van Mickiewicz. Het beeld staat hoog op een sokkel en wordt omringd door vier allegorische personen die vaderlandsliefde, poëzie, scholing en heldenmoed voorstellen.

Het monument ter ere van Adam Mickiewicz staat voor de Lakenhal.

© J. Włodarczyk/age fotostock

Omdat dit monument de status had van nationaal symbool, werd het als een van de eerste in Krakau door de nazi's in 1939 neergehaald en is het pas in 1955, bij de viering van de honderdste sterfdag van de dichter, door een kopie vervangen.

🕒 Op de eerste donderdag van december wordt aan de voet van het monument een **wedstrijd kerststallen bouwen** gehouden. In de stallen, vaak

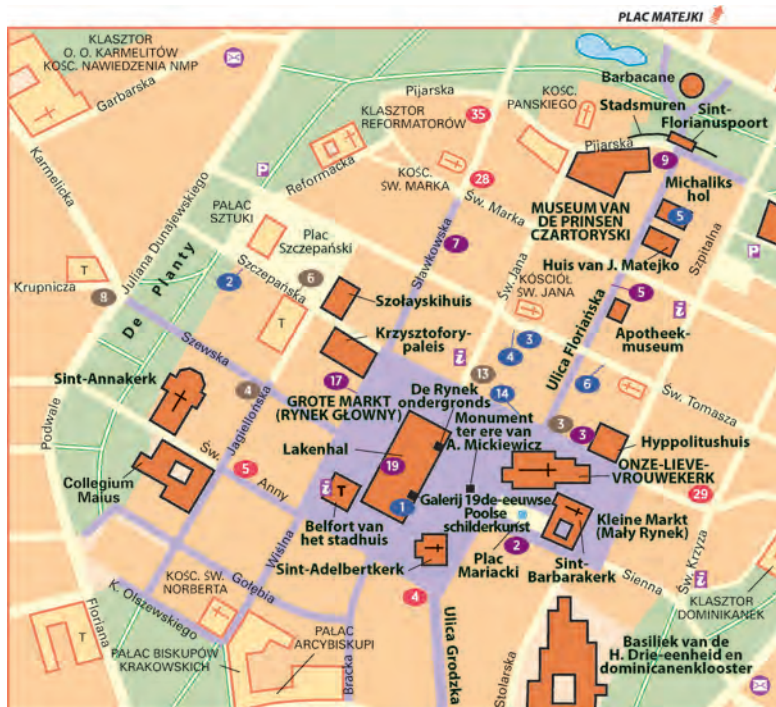
in de vorm van kastelen en kerken, zijn elementen verwerkt van bouwwerken uit Krakau.

Lakenhal ★

(Sukiennice)

Rynek Główny 1-3.

Midden op het marktplein tekent zich het indrukwekkende silhouet af van de voormalige Lakenhal, beroemd om zijn dakrand met fraaie stenen mascarons,

die ongetwijfeld veel bijdraagt tot de schoonheid van het plein. De hal werd eind 14de eeuw gebouwd voor de handel in lakens. Na een brand in 1555 werd de hal meteen heropgebouwd in renaissancestijl door de Italiaan Giovanni Il Mosca, ook wel Padovano genoemd. Hij plaatste een schitterende attiek op de hal, vervaardigd door de Florentijn Santi Gucci, die de strakke geveldspitsen maskeerde. De later

aangebouwde constructies hebben de hal er niet fraaier op gemaakt, maar tussen 1875 en 1879 werd door Tomasz Pryliński een nieuw ontwerp gemaakt. Hij voegde onder meer de neogotische arcaden aan de zijkant toe. Oorspronkelijk was de middengalerij, net als de arcaden, bestemd voor souvenirwinkeltjes, maar nu zijn er op de benedenverdieping stalletjes met werk van Poolse handwerkers (👁 blz. 113).

UIT ETEN	
Chimera	5
Cyrano de Bergerac	35
Jadłodajnia U Stasi	29
Szara Gęś	4
U Babci Maliny	28
IETS DRINKEN	
Bunkier Café	2
Camelot (Café)	3
Dym (Café)	4
Jama Michalika	5
Kawiarnia Noworolski	1
Pijalnia Czekolady E. Wedel	14
Sklep z kawą 'Pożegnanie z Afryką'	6
WINKELN	
Dekor Art	7
Galeria Bukowski	2
Krakowa Manufaktura Czekolady	3
Krakowski Kredens	9
Staropolskie Trunki	5
Sukiennice	19
Wawel	17
UITGAAN	
Bomba na Placu	6
CK Browar	8
Opera Krakowska	1
Palac Bonerowski	13
Piec Art Acoustic Jazz Club	4
U Muniaka	3

UIT ETEN

De straten in de oude stad en in de wijken eromheen barsten van de eetgelegenheden. De meeste hantieren gelijksoortige, redelijke tarieven. Voor 's middags opteert u het beste voor de **melkbars** (*bar mleczny*), bijzonder geschikt voor een snelle hap (📍 blz. 18). Koop op straat een **obwarzanek**, een soort ronde pretzel bestrooid met zaad. Ze worden verkocht aan kraampjes. En mis de overheerlijke **zapiekan** niet, een halve baguette belegd met champignons en gratineerde kaas, Pools fastfood bij uitstek.

In de meeste cafés kunt u een volwaardige maaltijd bestellen.

📍 'lets drinken', blz. 109.

📍 *Onderstaande adressen vindt u terug op de uitneembare vouwkaart aan de binnenzijde van het omslag; zoek het overeenkomstige nummer (bv. 1). De aanwijzingen in het rood verwijzen eveneens naar deze kaart. Sommige adressen staan ook aangegeven op de detailkaarten.*

De Rynek

Detailkaart van de wijk blz. 36-37

**TUSSEN 80 EN 140 PLN
(€ 20 EN € 35)**

4 **Szara Geś** – D4 - Rynek Główny 17 - ☎ 12 430 63 11 - *szarages.com* - 12.00-23.00 u. De 'Grijze Gans' is ideaal gelegen langs de Rynek. Zowel het interieur (een prachtig, gotisch geheel dat uitziet op de Sint-Adelbertkerk

en de Onze-Lieve-Vrouwekerk) als de gerechten zijn bijzonder verfijnd. Proef zeker het huisbereide nagerecht, dat lijkt op een groot ei, maar gevuld is met een zachte mousse en een delicate coulis van mango. Heerlijk!

Ten noorden van de Rynek

Detailkaart van de wijk blz. 36-37

MINDER DAN 40 PLN (€ 10)

28 **U Babci Maliny** – D3 - Ul. Stawkowska 17 - volg de gang tot bij de glazen deur en neem dan trap C naar beneden - ☎ 12 422 76 01 - ma.-vr. 11.00-23.00 u, za., zon- en feestd. 12.00-23.00 u. Valse ramen met luiken die naar binnen opengaan: ze zorgen ervoor dat u de indruk krijgt op een terras plaats te nemen terwijl u eigenlijk in de kelders van de Poolse Academie voor Kunst en Wetenschap bent. Deze bekende melkbar ontvangt een gevarieerde clientèle.

29 **Jadłodajnia U Stasi** – D4 - Ul. Mikotajska 16 - ☎ 12 421 50 84 - ☎ - ma.-vr. 12.00-17.00 u. Aan de noordkant van de Mały Rynek, achter aan de binnenplaats van huis 'Pod Trzema Lipami'. Dit bijzonder authentieke Krakaus eethuis heeft een kleine eetzaal met gewelfd plafond. Engelse menukaart die minder exhaustief is dan de mondelinge opsomming van de dag-schotel. Hier staan de *pierogi* centraal, vergezeld van het traditionele glaasje vruchtensiroop.

TUSSEN 80 EN 140 PLN (€ 20 EN € 35)

35 **Cyrano de Bergerac – D3** -
Ul. *Stawkowska 26* - ☎ 12 411 72 88 -
www.cyranodebergerac.pl - 12.00-
23.00 u - *gesl. feestd.* Uitstekend
restaurant met Franse specialiteiten
(lekkere, zelfgemaakte foie gras) in
gewelfde kelders uit de 15de eeuw.
Knusse, verfijnde sfeer, onberispelijke
service, smaakvolle inrichting. De
indrukwekkende wijnkaart is zon-
der twijfel de beste van de stad. In
de zomer is er een klein terras in de
binnentuin.

Ten zuiden van de Rynek

*Detailkaart van de wijk blz. 36-37
en 50-51*

MIINDER DAN 40 PLN (€ 10)

5 **Chimera – C4** - Ul. *Św. Anny 3* -
☎ 12 292 12 12 - chimera.com.pl -
9.30-22.00 u - *lunchformule 20 PLN.*
Onder het grote glas-in-loodraam of de
ondergrondse 14de-eeuwse gewelven
geniet u hier van heerlijke salades of
complete menu's. Zeer geliefd bij stu-
denten en vegetariërs.

7 **Bar Grodzki – D5** - Ul. *Grodzka 47* -
☎ 12 422 68 07 - www.grodzkibar.zaprasza.net - ~~ma.-za.~~ 9.00-
19.00 u, zo. 10.00-19.00 u. Dit eet-
huisje, chiquer dan zijn concurrent in
dezelfde straat, is een vaste waarde.
Engelse spij斯卡art aan de muur. Stevige
traditionele Poolse keuken met onder
meer *placki* (aardappelschijfjes bedekt
met goulash of champignons).

23 **Bar Mleczny Pod Temidą – D5** -
Ul. *Grodzka 43* - ☎ 12 422 08 74 - ~~ma.-za.~~

9.00-20.00 u - *lunchformule 11,50 PLN.*
Deze melkbar is wellicht de drukste
van de stad, waar vooral studenten
van de Jagiellonenuiversiteit komen.
Minder dan 10 PLN voor een volledige
maaltijd (salade, hoofdgerecht en
vruchtensiroop).

37 **Ambasada Śledzia – D4** -
Ul. *Stolarska 8/10* - ☎ 662 569 460 -
8.00-24.00 u. 'De ambassade van de
haring' is een bijzonder gezellig adres
met een modern interieur. Hier eet u,
uiteraard, haring, maar ook soep, enkele
traditionele schotels en enkele originele
gerechten (haringburgers!). Een goed
adres dat vooral een jonge clientèle
lokt. Klein terras. Ook een ontbijtkaart.

TUSSEN 40 EN 80 PLN (€ 10 EN € 20)

30 **Wiśniowy Sad – D4** -
Ul. *Grodzka 33* - ☎ 12 430 21 11 -
www.kuchniarosyjska.com - 12.00-
23.00 u. In de enige ruimte die er is,
zorgen niemendalletjes, kleedjes,
samowaars, een piano, een spiegel en
passende muziek op de achtergrond
voor een ambiance die rechtstreeks aan
Tsjechov doet denken. Niet zo verwon-
derlijk als u weet dat de naam van dit
etablissement *De Kersentuin* betekent.

1 **Restauracja Balaton – D5** -
Ul. *Grodzka 37* - ☎ 12 422 04 69 -
12.00-22.00 u. Sinds 1969 is dit
gastronomische restaurant, waarvan
de naam verwijst naar het grote meer
in Hongarije, een vaste waarde. Niet
duur, maar wel versterkend. Een goede
gelegenheid om het Poolse bier even in
te ruilen voor een Hongaars wijntje.

BELANGRIJKE DATA

7de eeuw – Stichting van Krakau door de legendarische koning Krak of Krakus.

965 – Eerste vermelding van de naam Krakau.

Omstreeks 1000 – Krakau wordt een deel van het koninkrijk van de dynastie van de Piasten en een bisdom.

1038 – Krakau wordt de hoofdstad van het koninkrijk van de Piasten.

1241, 1259, 1287 – Tataarse invallen.

1257 – Heropbouw van de stad in (bak)steen.

1320 – Władysław de Korte is de eerste koning die wordt gekroond in de Wawelkathedraal.

1335 – Stichting van Kazimierz door koning Casimir III de Grote.

1364 – Stichting in Krakau van de eerste universiteit van Polen.

1385 – Huwelijk tussen Jagiello van Litouwen en Jadwiga van Polen.

De nieuwe vorst wordt gedoopt en gekroond in Krakau.

1434 – Begin van de Gouden Eeuw van Krakau, hoofdstad van het koninkrijk Polen dat zich uitstrekt van de Baltische tot de Zwarte Zee.

1494 – De Joden vestigen zich in Kazimierz.

1596 – Warschau wordt de hoofdstad, maar de koningen worden nog steeds gewijd en begraven in Krakau.

1655 – Krakau wordt verwoest door de Zweden ...

1772 – ... en door de Russen.

1791 – Kazimierz wordt een deel van Krakau.

1794 – Krakau wordt door Oostenrijk ingelijfd.

24 oktober 1795 – Derde deling en verdwijnen van Polen.

1815-1846 – Republiek Krakau.

1831 – Russische bezetting.

1846 – Inlijving bij het Keizerrijk Oostenrijk-Hongarije.

11 november 1918 – Polen wordt onafhankelijk.

6 september 1939 – Begin van de Duitse bezetting. Krakau wordt de zetel van het Duitse Bewind van Polen.

19 januari 1945 – Bevrijding door het Sovjetleger.

1949 – Stichting van de stad Nowa Huta.

1963 – Karol Wojtyła aartsbisschop van Krakau.

1978 – Het historisch centrum wordt werelderfgoed van de Unesco.

16 oktober 1978 – Karol Wojtyła wordt paus Johannes Paulus II.

5 april 1989 – Rondetafelakkoord tussen de communisten en Solidarność.

2000 – Krakau is Culturele Hoofdstad van Europa.

2004 – Polen treedt toe tot de Europese Unie.

10 april 2010 – Vliegtuigongeval met de Poolse delegatie die in Rusland de herdenking van het bloedbad bij Katyń zou bijwonen; president Lech Kaczyński komt daarbij om.

2011 – Het liberale Burgerplatform wint de parlementsverkiezingen.

2015 – Andrzej Duda, van de partij Recht en Rechtvaardigheid (PiS) wordt president van de republiek; de conservatieve eurosceptici van de PiS winnen de parlementsverkiezingen.

STAD VAN DE POOLSE KONINGEN

De stichting

Volgens de legende zou Krakau rond de 7de eeuw zijn gesticht door **Koning Krak** of Krakus, overwinnaar van de draak van Wawel en vader van **Wanda**, die zich liever in de Wisła stortte dan in een gedwongen huwelijk met een Duitse prins. Krakau was eerst een leen van de Wisłanen en heette Wiślanië, naar de Poolse rivier de Wisła. De oudste vermelding van Krakau dateert van 965. De stad werd door **prins Mieszko I** ingelijfd bij het koninkrijk Polen. Ze was het eerste christelijke bolwerk van Polen en werd rond het jaar 1000 een bisdom. Later werd Krakau de hoofdstad van het hertogdom van de Piasten en daarna van het koninkrijk Polen onder prins **Casimir de Restaurator** (heerser 1038-1058) die Krakau verkoos boven Gniezno. De 13de eeuw werd getekend door invallen van de Tataren (1241, 1259-1260 en 1287), vooral door die van 1241 die de houten stad volledig in de as legde. In 1257 werd Krakau onder koning **Bolesław V de Kuise** volledig heropgebouwd in (bak)steen volgens de beginselen van het stadsrecht van Maagdenburg, naar een nu nog bestaand stratenplan in dambordpatroon. In de 14de eeuw werd de stad versterkt en nam de verstedelijking aan de voet van de burcht een grote vlucht. In 1320 liet **Władisław de Korte** zich als eerste kronen in de Wawelkathedraal,

maar vooral tijdens het bewind van koning **Casimir III de Grote** (heerser 1333-1370), de laatste vorst uit de **dynastie van de Piasten**, kende de stad een grote bloei. Behalve de naar hem genoemde wijk Kazimierz (🕒 blz. 71), stichtte hij in 1364 de eerste universiteit van Polen, de Academie van Krakau, de latere Jagiellonenuniversiteit (🕒 blz. 129).

Bloeitijd van de Jagiellonen

Krakau kende een periode van voorspoed en bloei onder het huis der Jagiellonen. Hier werd prins **Jagiełło**, groothertog van Litouwen, gedoopt en tot het katholicisme bekeerd, waarna hij in 1396 door zijn huwelijk met **Jadwiga** koning van Polen werd onder de naam **Władisław**. Op het snijpunt van diverse handelsroutes beleefde Krakau haar hoogtepunt in de 16de eeuw onder Sigismund I de Oude en diens zoon **Sigismund II August**. De Poolse hoofdstad was gedurende enkele decennia een van de belangrijkste artistieke en wetenschappelijke centra van Europa. Het koninklijk kasteel op de Wawelheuvel (🕒 blz. 66) werd vervangen door een weelderig paleis, de stad kreeg er tal van klokkentorens bij en haar straten werden versierd met renaissancegevels (🕒 blz. 130) die Krakau ook nu nog een unieke charme bezorgen. De stad telde meer dan 30.000 inwoners. Het einde

van deze Gouden Eeuw en het verval van de stad werd ingezet door koning **Sigismund III Wasa** die vanaf 1596 de hoofdstad overbracht naar Warschau.

Een onmogelijke heropstanding

Krakau was beroofd van haar politieke rol, maar behield een symbolische rol en bleef de plek waar Poolse koningen gekroond en begraven werden. Van de 17de eeuw tot de 20ste eeuw was Krakau de speelbal van de spanningen en conflicten in Centraal-Europa en had de stad haar lot niet meer in handen. In 1655 werd de stad geplunderd door de Zweden. Een grote pestepidemie maaide aan het einde van de 17de eeuw 10.000 inwoners weg. In 1772 waren het de Russen die Krakau troffen. In 1795 trachtte Tadeusz Kościuszko tevergeefs de onafhankelijkheid van Polen te behouden. De mislukte opstand leidde tot het verdwijnen van Polen, dat werd verdeeld tussen Rusland, Pruisen en het Oostenrijkse keizerrijk dat Krakau integreerde in de provincie Galicië. In 1809 werd Krakau

bevrijd door Napoleon, toegevoegd aan het groothertogdom Warschau en uitgeroepen tot vrije stad (1815-1846). Krakau steunde de Poolse opstand van 1830 tegen Rusland en betaalde hiervoor de tol: haar onafhankelijkheid werd uitgehold en Oostenrijkse troepen bezetten de stad van 1836 tot 1841. De opstand van 1846 luidde het einde in van de stadstaat: Krakau werd opnieuw geannexeerd door Oostenrijk op 16 november 1846. Tegen de belofte in om trouw te blijven aan Wenen herwon de stad haar autonomie in 1866. Een nieuwe culturele en artistieke bloeiperiode brak aan, ook op politiek vlak, hoewel geen enkele opstand de (draaglijke) Oostenrijkse dominantie wilde tenietdoen. Tijdens de Eerste Wereldoorlog vocht Krakau aan de zijde van de centrale mogendheden, meer uit trouw aan het gegeven woord dan uit overtuiging. Na de nederlaag van Triplice werd Polen in 1918 opnieuw zelfstandig en Krakau opnieuw Pools. Een vrede van korte duur die werd kapotgeschoten door de nazi-invasie van september 1939.

 Krakau na de oorlog, blz. 133.

128

DE REPUBLIEK KRAKAU (RZECZPOSPOLITA KRAKOWSKA)

Ook 'Vrije Stad Krakau' genoemd (Wolne Miasto Kraków). Opgericht op 3 mei 1815 door het Congres van Wenen dat de Europese grenzen bepaalde na Napoleons nederlaag. Krakau werd losgekoppeld van het hertogdom Warschau en onder de heerschappij geplaatst van Rusland, Pruisen en Oostenrijk die de stad een grote autonomie verzekerden. Met een grondwet waarin slavernij werd afgeschaft en de individuele vrijheden werden afgekondigd, werd Krakau opnieuw een belangrijk cultureel en artistiek centrum, maar ook een haard van protest tegen deze drievoudige voogdij, wat de val van de republiek bespoedigde.

DE JAGIELLONENUNIVERSITEIT

Een valse start

De stichting van de Jagiellonen-universiteit, de tweede in Oost-Europa na die van Praag, was een proces van lange adem. Na tal van vruchteloze pogingen kreeg koning **Casimir III de Grote** op 12 mei 1364 van de paus de toestemming om de Academie van Krakau op te richten met drie faculteiten waar vanaf 1367 geneeskunde, rechten en de vrije kunsten werden gegeven. Na de dood van de vorst, de laatste telg van het huis der Piasten, werd de universiteit, die zijn opvolger niet interesseerde, verlaten.

Grandeur en verval

Koningin Jadwiga, dochter van de opvolger van Casimir de Grote en echtgenote van Władysław Jagiello, stelde alles in het werk om de universiteit in ere te herstellen. Ze overtuigde **paus Bonifatius IX** om ook theologie aan het curriculum toe te voegen waardoor Krakau tot de grote universiteitssteden ging behoren. Zo ontstond de Jagiellonenuniversiteit (toen nog niet haar officiële naam) pas echt in 1400. Jadwiga ijverde sterk voor de uitbouw van deze nieuwe universiteit die ze na haar dood al haar bezittingen schonk. Vooral in de 16de eeuw kende de universiteit haar grootste uitstraling en ontpopte ze zich tot een van de meest vermaarde intellectuele en wetenschappelijke centra van Europa. De komst in 1500 van de eerste **drukpers**

viel samen met de grote uitstraling van de faculteit sterrenkunde waar **Copernicus** de bekendste student was. Ondanks de voortdurende uitbreiding van het aanbod, de toevloed van studenten en de uitbreiding van de infrastructuur, werd de economische rentabiliteit en artistieke expansie van de universiteit gefnuikt door de brute beslissing van koning **Sigismund III Wasa** om in 1596 Warschau tot hoofdstad te maken. Toch werden in de 18de eeuw nog gebouwen bijgeplaatst, waaronder een observatorium. In de 19de eeuw, tijdens een korte heropbloei, werd ze officieel de Jagiellonen-universiteit genoemd (Uniwersytet Jagielloński) als hulde aan de dynastie die de basis legde voor haar bloei. Nu telt ze meer dan honderd gebouwen, de oude gebouwen werden gerenoveerd en een derde campus wordt opgetrokken aan de rand van de stad.

De ziel van Krakau

De universiteit heeft steeds buitenlandse studenten aangetrokken. In de 15de eeuw waren die goed voor de helft van de bezetting. Deze traditie wordt in stand gehouden met de komst van jongeren uit de rest van Polen en de hele wereld. Zij maken Krakau tot dé universiteitsstad van Polen en een van de meest dynamische steden van Europa. De stad is zich ervan bewust dat de jonge generatie haar levendig en toekomstgericht houdt; daarom viert ze elk jaar in mei haar studenten.

Vertaling	Valérie Maes
Omslagontwerp	Keppie & Keppie
Omslagfoto	Tishr/iStock
Foto's achterplat	Van links naar rechts: TanyaSv/iStock, J. Ritterbach/ Stockbyte/Getty Images, S. Allen/The Image Bank/ Getty Images
Ontwerp binnenwerk	Keppie & Keppie
Oorspronkelijke titel	Le Guide Vert Week&GO Cracovie
Oorspronkelijke uitgever	Michelin, Parijs
Directie	Philippe Orain
Uitgevers	Héleane Payelle (Michelin), Lieven Defour (Lannoo)
Redactie	Jean-François Breuiller, Sandrine Favre, Laurent Gontier, Sybil Terrie, Catherine Zerdoun, ed. Bezdroza (Krakau)
Cartografie	Theodor Cetruga, Costina-Ionela Tarcea Stadskaarten: © MICHELIN en © 2006-2017 TomTom. This material is proprietary and the subject of copyright protection, database right protection and other intellectual property rights owned by TomTom or its suppliers. The use of this material is subject to the terms of a license agreement. Any unauthorized copying or disclosure of this material will lead to criminal and civil liabilities.

© Cartografie: Michelin

© Nederlandse tekst: Uitgeverij Lannoo, nv, Tielt, 2020

Het redactieteam heeft de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie (prijzen, adressen, bezoeken, telefoonnummers, bezienswaardigheden, internetadressen...) worden beschouwd als een aanwijzing. Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is. Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld. Deze gids bestaat voor en door u; u bewijst ons dan ook een grote dienst door eventuele tekortkomingen of vergissingen te melden. Aarzel niet om ons uw opmerkingen en suggesties over de inhoud van deze gids mee te delen. Bij een eerstvolgende bijgewerkte editie zullen wij daar rekening mee houden.

Contactadres	De Groene Reisgids Uitgeverij Lannoo Kasteelstraat 97 B-8700 Tielt degroenereisgids@lannoo.be	De Groene Reisgids Uitgeverij Terra Lannoo bv Postbus 23202 1100 DS Amsterdam Zuid-Oost info@terralannoo.nl
---------------------	---	---

www.lannoo.com

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudig en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

D/2020/45/336 - NUR 512 - ISBN 978-94-014-6507-6